

POUKA 13

Prvi deo: Pregled

Ključni tekst: 1. Jovanova 3,2

Središte proučavanja: Psalam 80; Otkrivenje 21,4; Propovednik 3,11

Ove sedmice zaključićemo naše tromesečno razmišljanje o našem odnosu sa Bogom. Naše proučavanje ćemo završiti sledećim pitanjem: Šta je to što smo postigli dok smo proučavali, promišljali, razgovarali i revnosno nastojali da razvijemo ispravan odnos sa našim Tvorcem, našim Spasiteljem? Takođe, kakvo znanje smo stekli ovog tromesečja u poređenju sa onima koji Ga nikada nisu upoznali?

Farisejima, koji su postavili pitanje o dolasku Božjeg carstva, Isus je odgovorio u sadašnjem vremenu: „Carstvo je Božije unutra u vama“ (Luka 17,21). Ali svojim učenicima, koji su se bavili istim pitanjem, Isus je govorio u budućem vremenu: „Zaželećete da vidite“ (Luka 17,22; uporedi sa: Luka 17,37). Dakle, samo oni koji imaju prislan odnos sa Hristom će znati da vide Njegovo lice.

Ipak, mi moramo da priznamo veliki, iako frustrirajući, paradoks u samoj srži naše čežnje za Bogom: što se naš odnos sa Bogom više razvija, to se naša čežnja za Njim više pojačava. Ponekad možemo da iskusimo tu frustraciju zbog odlaganja ispunjenja naše želje da Ga vidimo licem k licu. U ovoj poslednjoj pouci, prihvaćemo i našu čežnju za ličnijim poznavanjem Boga i našu čežnju za dubljom intimnošću sa Njim. Konkretno, nastojaćemo da razumemo, kao i Jakov, šta znači videti lice Božje. I mi ćemo se moliti zajedno sa levitom Asafom, kroz 80. psalam, iz ove čežnje da vidimo Boga licem k licu.

Drugi deo: Komentar

Videti lice Božje: Jakovljevo iskustvo (1. Mojsijeva 32,22–33,10). Kada se Jakov borio sa Bogom i video Njegovo lice, on nije znao Njegovo ime (1. Mojsijeva 32,29). Ali Jakov je barem mogao da nazove to mesto gde mu se Bog javio „Fanuil“, što znači „lice Božje“ (1. Mojsijeva 32,30). Naravno, ime „Fanuil“ ne znači da je Jakov to mesto poistovetio sa doslovnim „licem Božjim“. Pre će biti da je za Jakova ime „Fanuil“ označavalo njegovo lično iskustvo sa Bogom.

Štaviše, upotreba hebrejskog izraza *panim 'el panim* („licem k licu“) ne znači da je Jakov zaista video fizičko lice Božje. Taj izraz je ekvivalent izrazu „lik Gospodnji [prilika Gospodnja – Daničić-Karadžić]“ (4. Mojsijeva 12,8) i, umesto toga, opisuje iskustvo neposrednog susreta sa Bogom (5. Mojsijeva 5,4). Jakov svoje spasenje povezuje sa tim susretom: „I duša se moja izbavi (*natsal* – 'sačuva')“ (1. Mojsijeva 32,30). Hebrejski glagol *natsal* („sačuvati“) odnosi se na Božje izbavljenje od neprijatelja i nevolja (1. Samuilova 12,21; Priče Solomonove 19,19), ali takođe može da ima i značenje duhovnog spasenja od greha i krivice (Psalam 39,9; Psalam 119,170). Iz svog susreta sa Bogom (1. Mojsijeva 32,22–32), Jakov prelazi na susret sa svojim bratom (1. Mojsijeva 33,1–16). Dakle, Jakovljevi prethodni susret sa Bogom priprema ga za susret sa Isavom.

Jakovljevi susret sa Isavom (1. Mojsijeva 33,5–15) povezuje lice Božje u Fanuilu (1. Mojsijeva 32,30) sa licem Isavljevim (1. Mojsijeva 33,10). Takođe povezuje Božju blagodat prema Jakovu (1. Mojsijeva 33,5.11) sa Isavljevom blagodatima prema Jakovu

(1. Mojsijeva 33,8.10.15). Izraz: „A Jakov podigav oči svoje pogleda, a to...“ (1. Mojsijeva 33,1; uporedi sa: 1. Mojsijeva 33,5), kojim se opisuje Jakovljevi susret sa Isavom, predstavlja tipičnu formulaciju koja se koristi za najavu Božjeg pojavljivanja, pa na taj način unapred sugerira simboličnu povezanost Isava sa Bogom.. Isavljev dolazak je, dakle, ispunjen nadom. Kada Jakov konačno sreće Isava, on izričito povezuje svoj odnos sa bratom sa svojim odnosom prema Bogu: „Jer vidjeh lice tvoje kao da vidjeh lice Božje“ (1. Mojsijeva 33,10). Upravo taj argument navodi Isava da prihvati Jakovljevi dar (1. Mojsijeva 33,11), znak da je spreman da oprost bratu. Jakov je video „lice Božje“ (Fanuil) u licu Isavljevom. Jakovljevo iskustvo sa Isavom predstavlja drugi Fanuil, pri čemu prvi Fanuil priprema za drugi. Ova aluzija na Boga pojačana je i upotrebom glagola *ratsah* („ukazivati milost“ [1. Mojsijeva 33,10]), tehničkog izraza iz bogoslužbenog jezika, koji se odnosi na žrtvu ili obožavanje koje je „ugodno“ Bogu ili „prihvaćeno“ od Boga (3. Mojsijeva 22,27; Amos 5,22). Jakovljevi susret sa Bogom pomogao mu je tokom njegovog susreta sa bratom. Isto tako, njegovo pomirenje sa bratom uticalo je na njegov odnos sa Bogom. Naime, poglavlje se završava izveštajem da je Jakov podigao oltar, koji je nazvao „El Elohe Izrailj“ (1. Mojsijeva 33,20), što znači „Bog, Bog Izrailjev“ ili „Izrailjev Bog“ [„Silni Bog Izrailjev“ – Daničić-Karadžić]. Ovde Jakov prvi put priznaje El-a kao svog ličnog Boga. Do tada, Jakov je govorio o Bogu samo kao o Bogu svojih otaca, ali nikada kao o svom ličnom Bogu. Jakov je shvatio da njegova ljubav prema Bogu i ljubav prema bratu zavise jedna od druge. Isus izvodi ovu jedinstvenu teološku pouku iz Svetog pisma: „A Isus reče mu: 'Ljubi Gospoda Boga svojega svijem srcem svojijem, i svom dušom svojom, i svom misli svojom. Ovo je prva i najveća zapovijest. A druga je kao i ova: Ljubi bližnjega svojega kao samoga sebe. O ovima dvjema zapovijestima visi sav zakon i proroci'“ (Matej 22,37–40). Za Isusa, te dve ljubavi – ljubav prema Bogu i ljubav prema bližnjem – neraskidivo su povezane: ukoliko ne volimo svog bližnjeg, mi ne možemo voleti ni Boga. Da bismo videli lice Božje, moramo naučiti da vidimo lice Božje u svom bratu ili sestri. A s druge strane, da bismo videli lice Božje u ljudima, potrebno je da imamo ličan i prislan odnos sa Bogom.

Videti lice Božje: Asafova molitva (Psalam 80). Dok čitamo ovu tužbalicu, potrudimo se da njeno promišljanje i poruku utkamo u naše sopstveno iskustvo sa Bogom.

Molitva Bogu koji čuti. Asaf, pisac osamdestog psalma (vidi i Psalam 50, kao i: Psalam 73–83), bio je jedan od Levita koje je David postavio za vođe bogoslužjenja u šatoru od sastanka.

Asafova molitva, koja se odigrava u domu Božjem, odzvanja dubokom čežnjom za Bogom, pa čak i frustracijom ili gorčinom zbog Njegovog ćutanja. Bog kome se Asaf obraća nalazi se u Svetinji nad svetinjama, „između heruvima [’na heruvimima’ – Daničić-Karadžić]“ (Psalam 80,1); a ipak, On kao da čuti i da je odsutan.

Primena: Kao i Asaf, i Božji narod poslednjeg vremena moli se Isusu Hristu, koji se nalazi u Svetinji nad svetinjama, pripremajući svoj narod za carstvo Božje. Kao i Asaf, i Božji narod čeka svog Spasitelja, koji kao da kasni sa dolaskom i ne odgovara na njihove molitve. Oni prolaze kroz „vreme nevolje“ (Danilo 12,1) dok traje Božje ćutanje. Ipak, oni istrajavaju u čekanju (Danilo 12,12) i u molitvi za Njegov dolazak, baš kao i

prvi hrišćani, čiji pozdrav glasi: *Mara'na'ta* („Gospode, dođi!“ ili „Gospod dolazi“ – 1. Korinćanima 16,22).

Čežnja. Asafova molitva počinje čežnjom za Božjim prisustvom. Pesnik moli Boga da dođe i spase svoj narod (Psalam 80,1.2.7), koji stalno plače (Psalam 80,5). Asafova čežnja izražena je i u pitanju *ad mataj* („Dokle?“; Psalam 80,4), istom onom vapaju potlačenih u mnogim psalmima (Psalam 13,2; Psalam 62,3; Psalam 74,10; Psalam 94,3 itd.). I anđeo u Danilovoj viziji postavlja isto pitanje, izražavajući čežnju za Božjim eshatološkim sudom (Danilo 8,13).

Obnovi i vrati se. Refren osamdesetog psalma ističe njegov ritam tri puta: na početku (Psalam 80,3), u sredini (Psalam 80,7) i na kraju (Psalam 80,19). Taj refren glasi: „Povrati [obnovi] nas, neka zasja lice Tvoje, da se spasemo!“ (Psalam 80,19). Poziv da Bog obnovi (*šub*) svoj narod odjekuje kao poziv Bogu da se vrati (*šub*).

Primena: Kao i Asaf, i Božji narod čezne za Bogom i čeka Njegov odgovor u sudu i otkupljenju. Takođe, kao i Asaf, i oni naglašavaju važnost pokajanja (povratka Bogu), koje je neraskidivo povezano sa Božjim povratkom.

Sveštenečki blagoslov. Refren osamdesetog psalma odjekuje sveštenečkim blagoslovom: „Da te obasja Gospod licem svojim“ (4. Mojsijeva 6,24–26). Paralela tog refrena sa sveštenečkim blagoslovom pomaže nam da uvidimo da je Božje spasenje obećano u terminima blagodati (4. Mojsijeva 6,25) i mira (4. Mojsijeva 6,26).

Primena: Kao i Asaf, i mi moramo da molimo Boga da nas „obnovi“ i da nas obasja licem svojim kako bismo bili spaseni (Psalam 80,19).

Primena: Kao i Asaf, i Božji narod treba da teži da bude blagoslov drugima, donoseći spasenje svetu kroz svoje svedočenje.

Zaključak: Postoji bitna povezanost između Jakovljevog iskustva sa licem Božjim i Asafove molitve u kojoj on čezne da vidi lice Božje. Naš vertikalni odnos sa Bogom zavisi od kvaliteta naših horizontalnih odnosa sa braćom i sestrama u Hristu. Religija koja nas navodi da čeznemo za nebom neće uspeti ako podbacimo u etičkim obavezama i odnosima sa bližnjima. U isto vreme, moramo stalno imati na umu da bez Božje blagodati nećemo biti sposobni da volimo bližnjega, koji je stvoren po Božjem obličju.

Treći deo: Primena u životu

Savet za učitelja: Razgovarajte o sledećim aktivnostima sa svojim razredom. Ohrabrite članove razreda da sprovedu jednu ili više ovih aktivnosti u svom duhovnom hodu tokom naredne sedmice. Zamolite ih da budu spremni da sledeće subote podele sa razredom na koji način su ih ta iskustva približila Isusu.

Aktivnost 1: Vidite lice Božje u svom bratu ili sestri (pročitajte Matej 25,35–45). Vežbajte da u nekome sa kim se teško slažete ili ko vam nije drag uvek vidite ono najbolje. Zamolite Boga da vam u tome pomogne. Čim primetite nešto negativno u njegovim ili njenim rečima ili ponašanju, setite se nečega pozitivnog kod te osobe. Na

taj način radite na tome da neprijatelja pretvorite u prijatelja. Evo još nekoliko stvari koje možete da uradite u društvu te osobe ili za nju:

- Nasmajte se.
- Razgovarajte.
- Družite se.
- Podelite nešto pozitivno.
- Molite se za tu osobu ili sa njom.
- Donesite joj neki dar.
- Suzdržite se od lošeg pričanja o toj osobi. Umesto toga, pohvalite je, ali bez preuveličavanja.
- Pozovite je na ručak. Pronađite neko zajedničko mišljenje ili ukus i razgovarajte o tome ili ga podelite sa njom/njim.
- Ako vam je ta osoba učinila nešto loše, oprostite joj.

Aktivnost 2: Molite se Bogu Asafovim rečima.

A. U svojoj jutarnjoj molitvi, zamolite Boga da uđe u vaš dan, u vaše reči, u vaša dela i u vaše odnose.

B. Kada patite, kada ste ljuti zbog nepravde, molite se da Bog dođe u vaše srce. Zamolite Ga da uspostavi svoje carstvo mira, pravde i ljubavi u vama.

Aktivnost 3: Čežnja za Edemom.

Radite na tome da negujete "čežnju za domom", za Edemom:

- Razmislite o prelasku na vegetarijansku ishranu (kao potvrdu verovanja u svetost života).
- Pripremite posebno subotnje iskustvo. Obezbedite predukus carstva Božjeg tako što ćete uraditi sledeće:

A. Očistite i ukrasite svoj dom imajući na umu goste za subotu.

A. Ukrasite svoj dom i sto za ručavanje cvećem.

B. Poslužite ukusan i hranljiv obrok.

C. Imajte živo i radosno iskustvo bogoslužjenja.